

Til: Styret for Naturhistorisk museum

Sakstype: Vedtak

Saksnr.: 05/2

Journalnr.: 14/459

Møtedato: 3.april 2014

Notatdato: 26.mars 2014

Saksansvarlig: Arne Bjørlykke

Sakstittel: Tøyen vitenpark – visjon, muligheter og organisering

De viktigste problemstillingene

Begrepet "Tøyen vitenpark" ble introdusert av Byrådet i forbindelse med Tøyen-løftet våren 2013. Uttrykket er både ambisiøst og fengende, og rommer nye spennende muligheter. Ikke minst har det bred politisk tilslutning.

Naturhistorisk museum (NHM) vil være en sentral bærebjelke i Vitenparken, og må aktivt delta i utformingen av den. UiO kan bidra med museumsbygninger, gamle og nye (?) veksthus, Botanisk hage og Hovedbygningen som har mulighet til å bli del av et konferanse senter. Oslo kommune vil bidra med et vitensenter og skolene i området. Kunnskapsdepartementet vil kunne bidra med flytting av Naturfagsenteret fra Blindern til Tøyen. Gårdeierne i Tøyenområdet har allerede fått forespørsel om leie av arealer i området.

Sentralt i utviklingen av Vitenparken står et nytt Vitensenter og et nytt utstillingsveksthus. En forstudie av vitensenteret er nå under utarbeidelse i Oslo kommune og før sommeren vil kommunen ta standpunkt til innholdet i vitensenteret og valg av tomt. Oslo kommune har en plan for at vitensenteret skal stå ferdig i 2020/2021. Et vitensenter på Tøyen bør ha en klarere naturfaglig vinkling enn det som er vanlig for andre vitensentre. Det har også blitt foreslått at Tøyen bør ha en klimautstilling, men plassering av slik utstillingen er ikke avklart. Det viktige er utviklingen av en god, utforskende pedagogikk, tilrettelagt for barn. Et nytt Vitensenter bør kunne ha 200 000 til 300 000 besøkende.

NHM med 150 mål store Botanisk hage, tre museumsbygninger, Tøyen hovedgård og et fremtidig utstillingsveksthus vil være en viktig del av Tøyen vitenpark. Men museumsbygningene er gamle, og må gjennomgå en total rehabilitering. Utstillingene i W.C. Brøggers hus (tidligere Geologisk museum) har ikke hatt en gjennomgripende fornyelse siden bygningen sto ferdig for snart 100 år siden. Robert Colletts hus (tidl. Zoologisk museum) gjennomgikk en omfattende ombygging for 40 år siden, men behovet for en ny fornyelse er nå meget stort også for denne bygningen.

Naturhistorisk museum

Postadr.: Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo

Kontoradr.: Sars gate 1, Tøyen, 0562 Oslo

Telefon: 22 85 50 50

Telefaks: 22 85 18 32

postmottak@nhm.uio.no

www.nhm.uio.no

Org.nr.: 971 035 854

Ved at magasinene nå blir flyttet til Økern, er det mulig å øke arealene til formidling både i Brøggers og i Colletts hus. Erfaringen fra naturhistoriske museer i Helsinki, Berlin og andre steder der man har bygget nytt eller totalrenovert museet, er at publikumtilstrømmingen har blitt tredoblet. Lykkes vi på samme måte med nye basisutstillinger ved NHM, kan vi altså ha et potensiale i størrelsesorden 300 000 besøkende årlig til Brøggers hus og Colletts hus.

I forbindelse med museets 200-års feiring i 2014 utvikles nye attraksjoner i Botanisk hage. Hagen har allerede i dag 700 000 besøkende. NHM fortsetter arbeidet for et nytt veksthus, og ønsker et nytt konsept hvor spesielt den tropiske avdelingen vil bli betydelig større. Vi mener at også Veksthuset vil bli en publikumssuksess der vi kan forvente mellom 200 000 og 300 000 besøkende årlig.

I Vitenparken vil også undervisning spille en viktig rolle. Byrådets vedtak om å gjøre Hersleb skole om til en bio- og geoskole med innflytting høsten 2014, vil øke formidlingskompetansen i Tøyen vitenpark betydelig. Et stort antall bio- og geofagslærere skal ha et omfattende samarbeid med NHM og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Det er også mulig å lage et felles naturfaglig bibliotek basert på Deichmanske bibliotek og NHMs bibliotek.

Museer, vitensenter og skoler sentralt beliggende på Tøyen gjør det mulig å lage et unikt nasjonalt formidlingscluster. I et slikt senter for fremragende formidling hører også det nasjonale Naturfagsenteret hjemme. Det ligger i dag på Blindern, men er en virksomhet underlagt og finansiert av Kunnskapsdepartementet. Til sammen får vi en arena for sammenhengende pedagogiske programmer fra barnehagene til videregående skoler og fra vitensentre til museer. Vitenparken vil bli en motor i rekrutteringen til realfag, og den vil gi økt kunnskap om prosesser i naturen og forståelse for de tiltak vi må gjøre for å sikre en bærekraftig utvikling. Tøyen vitenpark vil også bli et attraktivt turistmål og skape en bedre balanse i Oslo by. Ikke bare de pedagogiske mulighetene, men også fasilitetene som skal bygges, bør sees i sammenheng. Konseptet Tøyen vitenpark gir muligheter for å etablere felles arealer i form av konferansesenter, restaurant, butikker, informasjonsarealer, og felles driftstjenester.

NHM bør prioritere arbeidet med å realisere konseptet Tøye vitenpark. For å få fortløpende i arbeidet bør det etableres en Tøyen vitenpark komite med medlemmer fra Oslo kommune, UiO, Kunnskapsdepartementet, eventuelt Akershus fylkeskommune og eventuelle sponsorer for å koordinere det videre arbeidet frem mot realiseringen av Vitenparken.

Forslag til vedtak:

Styret for NHM vil anbefale at det lages en strategiplan for opprettelsen av Tøyen vitenpark. NHM bør i samarbeid med Oslo kommune danne et felles sekretariat som vil legge frem en strategiplan for fellesmøtet. Byrådet og UIO Målsetting å gjennomføre den naturfaglige og formidlingsdelen av Tøyenløftet.